

HEBREW A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
HÉBREU A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
HEBREO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 17 May 2001 (afternoon)

Jeudi 17 mai 2001 (après-midi)

Jueves 17 de mayo de 2001 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

נתחו אחד מן הטקסטים הבאים:

- 1(a)** סבא זיסקינד היה גר בבית קטן בפרבר של העיר. אחת לחודש בערך, בשבת אחר הצהריים, היו רעיה, נכדתו, ובעלה הצעיר, יהודה, באים לביקור, ביקור של חובה. רעיה היתה דופקת שלוש דפיקות זהירות על הדלת, סימן מוסכם בינה ובין סבא עוד מילדות, כשהיה גר בביתם, עם המשפחה כולה, ושניהם היו ממתנינים עד שתיפתח הדלת.
- 5.** הנה הוא כבר קם - היתה רעיה לוחשת ליהודה בפנים מאירות, משהיה נשמע מבפנים רשרוש נעלי הבית של הסב כשהוא גוררן אנה ואנה על פני החדר. עוד רגע קט והמפתח היה סב על צירו והדלת היתה נפתחת.
- 10.** "היכנסו" - היה אומר בפיזור דעת כלשהו, בעודו רוכס את מכנסיו, לפלוף של שינה בעיניו. אף שהיה החום גדול, היה לבוש בגופיית חורף צהובה, ארוכת שרוולים, שמתוכה נראו פרקי ידיו, לבנים, דקים, ענוגים כשל נערה, וכמוהם הצוואר החשוף, שעורו ממותת.
- משנתיישבו רעיה ויהודה ליד השולחן, המכוסה מפה לבנה ועליה סימני הארוחה שאכל לבדו, פירורי חלה, צלחת עם שיירי בשר, כוס ובה כמה חרצנים, צלוחיות מספר וכדומה - היה הוא מיישר את הכרים הממועכים, פורש כיסוי על המיטה הצרה ומעמיד דברים על מקומם. היה זה חדר קטן, והערבוביה ששלטה בו עוררה חמלה על חוסר האונים של הזקן בהנהלת משק-בית.
- 15.** בפניה היתה אצטבא ועליה שתי פתילות מפוייחות, קומקום ושניים-שלושה סירים, לצידה - כיור ובתוכו צלחות, סכינים ומזלגות. בפניה שנייה - כוננית ובה ספרים בעלי כריכות עור עבות, שעונים זה אל זה ומונחים זה על זה. על מסעדי הכיסאות היו תלויים כמה ממלבושיו. ארון עתיק, עשוי עץ אגוז ובו מזנון ריק - עמד בדיוק מול הפתח. על הכותל היה תלוי שעון (אורלוגין) שזה מכבר הפסיק ללכת.
- 20.** "צריכים אנו להביא לו שעון במתנה, לסבא" - היתה אומרת רעיה ליהודה משהיתה סוקרת את החדר ומבטה נופל על השעון, אלא שבכל פעם היה הדבר נשכח מליבה...
- אחר כך היה סבא שואל על הא ועל דא, ורעיה משתדלת ככל האפשר להנעים את השיחה בדברים חביבים ובדוחים, כדי להפיג מעט את השיממון מעל יהודה, ולבסוף היה בא דבר שמפניו נתיירא יהודה יותר מכל ושבגללו החליט כבר לא אחת למנוע רגליו מביקורים אלה: סבא זיסקינד היה קם, לוקח את כיסאו ומעמידו ליד הכותל, עולה עליו בזהירות, כשהוא אוחז במסעדו לבל יפול, פותח את השעון ומוציא מתוכו אמתחת בד, שחוט שחור כרוך סביבה. אחר היה נועל את השעון, יורד מעל הכיסא, מחזירו למקומו, מתיישב עליו, מתיר את החוט, מוציא מתוך עטיפת הבד חבילה של גליונות נייר, שם אותם לפני יהודה ואומר: "רצוני שתראה את זה".
- 25.** "סבא", היתה רעיה נחלצת להושיע את יהודה מן המיצר, "אבל הוא כבר קרא את זה עשר פעמים לפחות..."
- 30.** אך סבא זיסקינד היה שם עצמו כלא שומע ולא ענה דבר, ויהודה היה מוכרח לקרוא בעיניו, אותו חיבור שכמעט ידעו בעל-פה, שהשתרע על שמונה גליונות ארוכים בכתב גדול ורועד במקצת, ושעניינו היה הספד על עיר המולדת באוקראינה, שחרבה, ויהודיה נשמדו כולם בידי הגרמנים. משהיה מסיים, היה סבא נוטל את הגליונות, מקפלם, נאנח, ואומר:
- 35.** "ומכל זה לא נשאר שריד, עפר ואפר. אפילו מצבה לעדות לא. תאר לעצמך, שמקהילה של עשרים אלף יהודים לא נותר גם אחד שיספר איך היה הדבר... שום זכר..."
- הוא היה פונה ליהודה בלבד בדברו, שכן את רעיה ראה תמיד אותה ילדה שהיתה יושבת על ברכיו ומקשיבה לסיפוריו ולעולם לא גדלה בעיניו, ואילו את יהודה חשב לאיש משכיל, העשוי להבין אותו, מה גם שהחזיק במשרה ממשלתית.

[אהרון מגד, יד ושם]

:1(b)

1. מתה אמה של אמי
2. באביב ימיה, ובתה
3. לא זכרה את פניה, דיוקנה החרוט
4. על לבו של סבי
5. נמחה מעולם הדמיות
6. אחרי מותו.

7. רק הראי שלה נשתיר בבית,
8. העמיק מרב שנים במשפחת הכסף.
9. ואני, נכדתה החורגת, שאינני דומה לה,
10. מביטה היום אל תוכו כאל תוך
11. אגם הטומן אוצרותיו
12. מתחת למים.

13. עמק מאד, מאחורי פני,
14. אני רואה אשה צעירה
15. ורדת לחיים מתוכה.
16. ופאה נכרית לראשה.
17. היא עונדת
18. עגיל מארז אל תוך אונה. משחילתהו
19. בנקב זעיר בבשר הענג
20. של האון.

21. עמק מאד, מאחורי פני, קורנת
22. זהובית בהירה של עיניה.
23. והראי ממשיך את מסרת
24. המשפחה:
25. שהיא היתה יפה מאד.

[מבית אמי / לאה גולדברג]